

Король жахів Стівен Кінг (Дитинство Стівена Кінга)

Любко Дереш

Стівен Кінг — це такий дорослий дядько, який дуже полюбляє боятися. Бо якби не полюбляв, не написав би аж півсотні книжок про всілякі страхіття. Адже Стівен Кінг обрав собі дуже незвичну професію — автора романів жаху.

Мені у дитинстві подобалися страшні історії. І навіть коли я виріс, це захоплення не минуло, — хотілося лише, щоб ці історії були великими й довгими. А роман жахів — це якраз і є велика й довга, а головне — моторошна історія. Історія, котру розповів Кінг...

Народився Стівен Кінг у Сполучених Штатах Америки в 1947 році.

1947 рік — то був дивовижний час, про котрий відтак згадуватимуть як про переддень "золотих років". У той час люди ще не побували на Місяці, але вже навчилися скидати з літаків атомні бомби. Тоді ще й не пахло Інтернетом, але вже існували перші комп'ютери, котрі називалися електронно-обчислювальними машинами (скорочено — ЕОМ), і одна така машина могла займати кілька поверхів великого будинку! У 1947 році у США ще існував закон, згідно з яким негри не мали права їздити у тих самих вагонах, що й білі люди, — зате у негрів була така чудова штука як джаз. І саме тоді народився Стівен Едвін Кінг, якого друзі називають Стівом, сусіди — містером Кінгом, а літературні критики — Королем жахів. І прізвище його виявилось справді пророчим — адже "кінг" із англійської перекладається як "король".

Коли Стівові виповнилося два роки, він уявляв себе силачем із цирку, одягненим у тигрячу шкуру. Якось хлопець знайшов у гаражі своєї тітки шлакоблок і примудрився пронести його через весь гараж. При цьому він уявляв, як публіка в цирку затамувала подих, а хтось із залу слабким голосом шепотів: "Неймовірно! Адже йому тільки два роки!" Одначе все закінчилося не так добре, як уявлялося, — адже в тому шлакоблоці звели собі гніздо оси, і одна з них, розгнівавшись через таке непрошене пересування її домівки, вжала Стіва у вухо. Але це було не найгірше — гірше було те, що шлакоблок при цьому гепнувся хлопчикові на ногу! Стівова тітка згадувала відтак, що малий вив, як пожежна сирена...

Як це вплинуло на майбутнього письменника, залишається хіба гадати, одначе уяві хлопця ні оса, ні

шлакоблок точно не завадили — з роками вона ставала все бурхливішою. Розвитку фантазії сприяв брат Стіва Девід. Він був старший на два роки, і в його голові завжди вирували захоплюючі ідеї. Одного разу Девід запропонував Стіву змайструвати "Супер-пупер-магніт Девіда" — намотати дріт на металевий стрижень, а кінці того дроту

запхати в розетку. Годі й казати, чим це може закінчитися для вас, якщо ви спробуєте повторити цей небезпечний експеримент! Перелякані батьки, міліція, лікарня... морг?!

Для Стіва і Дейва все, на щастя, обмежалося вибухом електрощитка, розташованого в будинку навпроти. Приїхала поліція, потім пожежні. А двоє малюків спостерігали за всім цим із вікон своєї квартири і страшенно боялися, що зараз їх заберуть у в'язницю...

Стів ріс без батька. Свого тата він практично не пам'ятав. Знав про нього лише те, що одного дня цей чоловік вийшов по хліб і більше не повернувся.

Зате у Кінґа була любляча мати — весела, добра і трішечки... навіжена. Згодом вона не раз з'явиться під різними іменами у дорослих романах письменника.

Зрозуміло, що мамі самій важко було виховувати двох розбишак, які тільки й шукають, що б могло протиснутися в розетку, а ще краще вибухнути. Тому часом вона залишала синів пожити у родичів — численних тіток і дядьків, що мешкали в найрізноманітніших закутках США. Тому в дитинстві Стів об'їздив мало не всю Америку.

До речі, про брата. Братик у Стіва був ще той! Девід Кінґ знав дуже багато і був, як на свій вік, аж занадто розумним. Приміром, у десять років хлопець уже знав, як зробити дамбу на гіотічку, а головне — він справді зробив її! Разом зі своїм братиком Стівом, звичайно. Щоправда, при цьому хлопці затопили піввулиці, повз яку тік струмок, — зате ж як було весело!

А ще Дейв навчився у домашніх умовах друкувати газету. Вона звалася "Гірчичник Дейва" і розповідала про те, хто із знайомих, скажімо, зламав руку; котрі сусіди їздили на вихідні до родичів; який із себе новий священик... Відгадайте, хто в "Гірчичнику Дейва" був літературним редактором?

Слід сказати, що Девід став прототипом такого собі Бау-Бау Форноя з оповідання Кінґа "Кінець усього паскудства". В цьому оповіданні геніальний братик головного героя віднаходить десь в американській провінції

джерело, вода з якого робить людину незвичайно миролюбною й неагресивною. Бау-Бау разом із гуртом однодумців вирішує заладувати у вулкан, що ось-ось повинен вибухнути, гігантську порцію "миролюбної водички", щоб уся планета відчула на собі її дію. Геніальна задумка вдається, і всі люди на світі вмить забувають, що таке ненависть і насильство. Але при цьому... перетворюються на недоумків!

У дитинстві ніщо не заворожувало Стіва так, як фантастичні оповідання й містичні комікси та журнали. Один із таких журналів звався "Ріплі", і Стів був його відданим читачем. Зі сторінок цього видання кожен школяр міг почерпнути масу неймовірних фактів. Наприклад, там писали про те, нібито всередині тенісних м'ячиків отруйний газ, і тому їх не можна розрізати. Або що потяг можна пустити під укiс, якщо покласти на рейку п'ятицентову монету. Або про чолові'ягу з порожнім черепом, який міг устроїти собі в голову запалену свічку, і світло било йому з вух і ніздрів... Такі речі викликали у Стіва захоплення

й натхнення. Можливо, саме журнал "Ріплі" надихнув відтак дорослого вже Кінґа на те, щоб написати оповідання про палець, який вистромлюється зі стічного отвору умивальника... Або про іграшкові зуби, які допомагають хлопцеві врятуватися від бандита, загризаючи того на смерть... Або про фотоапарат, який фіксував картини

іншого виміру...

Навіть дужче, ніж фантастичні журнали, десяти-одинадцятилітній Стів полюбляв ходити в кіно. Телевізори тоді були ще чорно-білими, з маленькими пукатими екранами — та й ті далеко не в кожній родині. Натомість у кінотеатр міг піти будь-який хлопчак, у кишені якого знайдеться двадцять центів. "Піти в кіно у 1958-ому — це було щось особливе й чарівне!" — з любов'ю згадує Стів ті часи. Найулюбленіший час, коли він і його друзі ходили в кінотеатр, — суботній ранок. Спершу вони дивилися сеанс мультиків (хоча клялися одне одному, що вже виросли з цього віку). А після мультиків було власне те, на що чекали всі хлопчакки — кіно! Найбільше Стіву подобалися фільми про... А втім, робіть висновки самі, про що були ці фільми: "Дитя ночі — Носферату", "Вампір", "Дракула", "Повернення Дракули", "Білий зомбі", "Будинок із привидами", "Червпереможець", "Годзілла", "Франкенштейн", "Мумія", "Повзуче око", "Крапля", "Син перевертня"...

Персонажі Кінгових творів — часто діти або підлітки — в таких випадках казали просто: "Вау!"

Одного разу Стівова мама помітила, що малий (йому було тоді шість чи сім років) переписує книжку коміксів, створюючи власне оповідання. Їй було цікаво і весело читати синові історії. Стів кумедно плутав значення слів і міг написати, що "ферма була розпущена" замість "запущена"). Але мама була певна, що Стів може писати краще — коли буде робити це сам. І так Стів почав вигадувати власні історії. Про що вони були, можна здогадатися з фільмів, які полюбляв Стів. Його перше опубліковане оповідання називалося "У напівсвіті жаху", але оригінальна авторська назва звучала так: "Я — малолітній розкрадач могил"...

А ще важливу роль для дитини, чії одинадцять років припали на кінець п'ятдесятих у США, відігравав, звісно, рок-н-рол. Це ж бо не просто музика — це дика, вибухова енергія, від якої шаленів світ. Від його звуків хотілося стрибати, танцювати, верещати з радощів і казитися від щастя. І Стів божеволів разом зі всіма.

Пізніше, коли рок-н-рольний бум потроху вщух, Стів згадував своє дитинство і неодмінно — відомих рок-н-рольних музикантів, які були його кумирами: навіжений горлодер Чак Беррі, Маленький Річард, який барабанив по клавішах фортепіано п'ятками, лежачи на його кришці, фантастичний Елвіс, за яким мліли всі дівчата... Дорослий і вже знаменитий Стівен і далі захоплювався рок-музикою. Розбагатівши, він навіть викупив невелику місцеву радіостанцію і транслював у її ефірі виключно рок!

Стівен Кінг дуже любить своє дитинство і часто звертається до нього у своїх творах. У романі "Воно" він описує компанію дітей, які живуть у 1958 році в провінційному американському місті. Діти, що знайомляться між собою майже містичним чином, дізнаються, що вбивця, котрий грасує в їхньому містечку, насправді є древньою і злою потойбічною силою, яка мешкає глибоко під містом, у смердючій каналізації. Ця сила — діти називають її ВОНО — набуває образу кровожерного клоуна, школяра-перевертня, гігантської п'явки, повзучого ока, а то й узагалі чогось немислимо жахливого. ВОНО вбило молодшого брата одного з героїв, і діти вирішують спуститися

в лігво потвори й знищити її раз і назавжди. Але, попри моторошний сюжет, ці діти займаються речами, якими залюбки бавляться діти в цілому світі: будують дамби на річках, влаштовують секретні штаби, ходять у кіно, слухають рок-н-рол, дружать і закохуються. А разом із тим — утікають на велосипедах від перевертнів, ведуть небезпечні війни з місцевими хуліганами і думають про те, як знищити безсмертне чудовисько... 1958-й — це рік, коли Стівові було 11. У цьому романі описано все, що Кінг так любляв у дитинстві.

Загалом, у романах Стівена Кінга діти часто відіграють важливі ролі. Саме вони можуть бачити монстрів. Саме вони мусять протистояти страхам, коли поруч немає батьків чи інших дорослих... А навіть коли дорослі є, то чомусь вони вперто відмовляються вірити, що у шафі справді ховається потвора...

Одинадцятилітній Марк із роману "Доля Єрусалиму" сам протистоїть вампірові, який приходить щоночі до його вікна. Маленький Денні з роману "Сяйво" володіє здатністю бачити потойбічне. Лише він знає, що у велетенському порожньому готелі, де його батьки залишилися на зиму, мешкає голодне Зло... Марті, хлопчик-інвалід, який пересувається у візку,

довідується, що місцевий священик — перевертень, а сам він — можливо, наступна його жертва... Діти і смертельна небезпека — це одна з основних тем романів Короля жахів.

І його нібито малі й беззахисні герої завжди перемагають! І часто з небезпечних ситуацій їх рятують якраз не батьки, не дорослі, а дитяча відчайдушна хоробрість і віра в те, що світло сильніше за темряву. Так, хоча Кінга й називають Королем жахів, а ворота його будинку прикрашені кованими кажанами та павутиною, — насправді його романи завжди закінчуються перемогою над усім нечистим, злим і темним.

Дехто вважає, ніби Кінг обрав такий химерний напрям писання через те, що одного разу на очах десятилітнього Стіва поїзд переїхав його друга. Сам письменник цей зв'язок заперечує. Однак цікаво, що всі його одинадцятилітні герої до кінця роману обов'язково... стають дорослими. Ні, їм не додається років — просто вони відчують, що, перемігши монстра, й самі змінилися, що їхнє дитинство на цьому завершилося. Як, можливо, з тим страшним випадком і завершилося дитинство Стіва...

Але дорослі тим і відрізняються від дітей, що в них є СПОГАДИ. І Стівен Кінг часто повертається у спогади про дитинство. У ті часи, коли телевізори були чорно-білі, та й то не у всіх. Коли люди ще не побували на Місяці, а комп'ютери були завбільшки з кількаповерховий будинок. Коли з кожного радіоприймача лунав шалений рок-н-рол...

Історія людини в історії людства

Стівен Кінг-знаменитий американський письменник, "король жахів".

Народився 21 вересня 1947 року в штаті Мен. Писати почав у сім років, після того як виявив у будинку своєї тітки скриню, повну книг, написаних у жанрі фантастики і жахів.

Перший гонорару тридцять п'ять доларів Кінг одержав за оповідання "Скляна підлога".

У 1992 році написав сценарій для фільму "Лунатики". Разом зі своїм сином Кінг зіграв роль у фільмі "Калейдоскоп жахів" за власним сценарієм.

Чимало робіт Стівена Кінга було екранізовано. Серед них — "Керрі", "Мертва зона", "Сяйво". Нещодавно письменник випустив нову книгу під назвою "Блейз".